

УДК 001.32

Войтюк Д., канд. техн. наук., професор, Ямков О., канд. техн. наук., доцент, Гуменюк Ю., канд., техн. наук., доцент, Сівака І., канд. техн. наук., доцент (Національний університет біоресурсів і природокористування України)

120 років від дня народження академіка Петра Мефодійовича Василенка: вдячна пам'ять і шана корифею агроінженерної науки

Стаття присвячується 120-й річниці від дня народження Петра Мефодійовича Василенка видатного вченого в галузі агроінженерної науки, корифея землеробської механіки, академіка ВАСГНІЛ, академіка НААНУ, академіка РАСГН, члена-кореспондента НАНУ, доктора технічних наук, професора, лауреата найвищої нагороди у галузі механізації та електрифікації сільського господарства - Золотої медалі імені академіка В. П. Горячкіна.

Ключові слова: Наука, техніка, дослідження, інновації, кафедра.

Рис. 1 – П. М. Василенко, доцент Київського інституту механізації та електрифікації сільського господарства, 1933р.

академіка НААН України, члена-кореспондента НАН України, академіка РАСГН, доктора технічних наук, професора.

Виклад основного матеріалу. П. М. Василенко народився 17 жовтня 1900 року в селі Мигія, Первомайського району, Миколаївської області в багатодітній родині незаможних селян і пройшов нелегкий і разом з тим яскравий, сповнений плідної праці, творчих задумів, ідей, наукових досягнень шлях від учня чотирирічної школи до знаного у нашій країні і за її межами видатного науковця, академіка. Він зробив вагомий внесок у розвиток землеробської механіки, механізації, електрифікації та автоматизації сільськогосподарського виробництва України, у підготовку та виховання інженерних і наукових кадрів. Його наукові праці присвячені вирішенню проблем сіль-

Вступ. 17 жовтня 2020 року педагогічна і наукова спільнота, студентство НУБіП України, освітніх і наукових закладів аграрної галузі, конструктори та інженери – розробники і виробники сільськогосподарської техніки відзначили 120-річчя від дня народження Петра Мефодійовича Василенка (1900-1999 р.р.) – видатного вченого, корифея землеробської механіки, академіка ВАСГ-

НІЛ, академіка НААНУ, академіка РАСГН, члена-кореспондента НАНУ, доктора технічних наук, професора, лауреата найвищої нагороди у галузі механізації та електрифікації сільського господарства - Золотої медалі імені академіка В. П. Горячкіна.

НІЛ, академіка НААН України, члена-кореспондента НАН України, академіка РАСГН, доктора технічних наук, професора. Серед них, зокрема, такі фундаментальні і широко відомі книги як «Теория движения частицы по шероховатым поверхностям сельскохозяйственных машин» [3], «Культиваторы: конструкция, теория и расчет» [1], «Автоматизация процессов сельскохозяйственного производства» [2], «Введение в земледельческую механику» [5].

Рис. 2 – Колектив кафедри сільськогосподарських машин, 1956 р. П. М. Василенко – 1-й ряд, 3-й справа

сьогосподарської механіки, розробленню теоретичних основ удосконалення наявних конструкцій сільськогосподарських машин і створення нових, методики наукових досліджень у галузі сільськогосподарської техніки, питанням електрифікації та автоматизації виробничих процесів у сільськогосподарському виробництві.

П. М. Василенко є автором понад 200 наукових праць, ним підготовлено 7 докторів і понад 60 кандидатів технічних наук. Серед його учнів – академіки і члени-кореспонденти НААНУ, АІНУ та РАСГН, заслужені працівники народної освіти України та заслужені діячі науки і техніки України.

Наукові здобутки П. М. Василенка знайшли визнання не тільки у нашій країні, а й у світі: його праці видані

© Войтюк Д., Ямков О., Гуменюк Ю., Сівака І. 2020

у Франції, Чехословаччині, Болгарії, Румунії, Китаї, цитуються у США. П. М. Василенко – один з перших лауреатів найвищої нагороди у галузі механізації та електрифікації сільського господарства – Золотої медалі імені В. П. Горячкіна (за номером 3). Біографія П. М. Василенка увійшла до сьомого видання Міжнародного довідника видатних людей другого тисячоліття, виданого Американським Біографічним Інститутом (ABI)

Ім'ям П. М. Василенка названа кафедра сільськогосподарських машин та системотехніки НУБіП України, його ім'я присвоєно Харківському національному технічному університету сільського господарства. Щорічно проводяться міжнародні наукові конференції, присвячені пам'яті П. М. Василенка.

З особливою теплотою згадують про свого видатного колегу, вчителя, щирого, доброго і мудрого людину, Петра Мефодійовича Василенка, його колеги по кафедрі сільськогосподарських машин та системотехніки НУБіП України, яка носить його ім'я і на якій він працював протягом 65 років (1935 - 1999 р.р.), з яких 22 роки очолював кафедру.

Великим і значущим є його вклад у становлення кафедри в буремні 30-ті роки минулого століття, у відбудову її протягом повоєнних 40-х і 50-х років. Його людські й організаторські якості сприяли створенню на кафедрі дружньої і творчої атмосфери, де шанувались досвідчене старше покоління, відданість освітній і науковій діяльності, всіляко підтримувалось молоде покоління педагогів і науковців. Як результат – створення потужної і знаної наукової школи академіка П. М. Василенка.

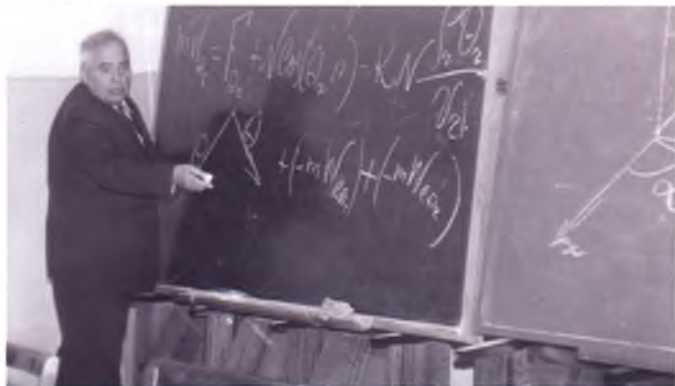

Рис. 3 – Науковий семінар П. М. Василенка. Початок 1980-х років

Рис. 4 – Академік П. М. Василенко. Пора мудрості. Середина 1990-х років

Незмінний успіх мали його традиційні регулярні наукові семінари, які збирали довкола П. М. Василенка не лише співробітників кафедри, але й представників інших кафедр, закладів освіти і науки.

І цього річного дня 120-річчя від дня народження П. М. Василенка, незважаючи на прохолодну, дощову погоду, був сповнений теплоти і щирості. Відбулись офіційні урочисті заходи за участі ректора НУБіП України С. М. Ніколаєнка: вшанування пам'яті П. М. Василенка біля навчального корпусу №7, де знаходиться його рідна кафедра і встановлена меморіальна дошка на його честь, покладання квітів до погруддя

Рис. 5 – Вшанування пам'яті академіка П. М. Василенка у день 120-річчя від дня його народження, 17 жовтня 2020 року. На кафедрі сільськогосподарських машин та системотехніки ім. акад. П. М. Василенка біля меморіальної дошки на його честь, навчальний корпус №7 (справа наліво): В. В. Братішко, декан механіко-технологічного факультету НУБіП України; І. М. Сівак, заст. декана; Д. Г. Войтюк, проф. кафедри сільськогосподарських машин та системотехніки ім. акад. П. М. Василенка; М. С. Волянський, доц. кафедри сільськогосподарських машин та системотехніки ім. акад. П. М.; І. Л. Роговський, заст. декана

Рис. 6 – Вшанування пам'яті академіка П. М. Василенка у день 120-річчя від дня його народження, 17 жовтня 2020 року. Алея слави НУБіП України, біля погруддя академіка П. М. Василенка (справа наліво): І. М. Сівак, заст. декана; В. В. Братішко, декан механіко-технологічного факультету НУБіП України; С. М. Ніколаєнко, ректор НУБіП України; М. С. Волянський, доц. кафедри сільськогосподарських машин та системотехніки ім. акад. П. М.; Д. Г. Войтюк, проф. кафедри сільськогосподарських машин та системотехніки ім. акад. П. М. Василенка; І. Л. Роговський, заст. декана.

Рис. 7 – Внук П. М. Василенка, Олександр Володимирович Василенко (у центрі), у музеї кафедри сільськогосподарських машин та системотехніки ім. акад. П. М. Василенка під час її відвідування з нагоди 120-річчя від дня народження П. М. Василенка та передачі Золотої медалі імені В. П. Горячкина та особистих речей П. М. Василенка. Справа – Ю. О. Гуменюк, завідувач кафедри сільськогосподарських машин та системотехніки, доц., зліва – Д. Г. Войтюк, проф. кафедри сільськогосподарських машин та системотехніки

Рис. 8 – Проф. кафедри сільськогосподарських машин та системотехніки ім. акад. П. М. Василенка Д. Г. Войтюк (зліва) та внук П. М. Василенка, Олександр Володимирович Василенко (справа) у музеї кафедри з нагоди 120-річчя від дня народження П. М. Василенка та передачі кафедрі Золотої медалі імені В. П. Горячкина та особистих речей П. М. Василенка

академіка на Алеї слави та відвідування його могили у смт Новосілки. А професор Д. Г. Войтюк, який знав Петра Мефодієвича ще з 1960-х років, розповів про роки спільної роботи, згадуючи при цьому як важливі події і заходи, так і веселі випадки – усяке бувало!

До 120-річчя від дня народження П. М. Василенка була також приурочена ще одна непересічна подія: його онук, Олександр Володимирович Василенко, зробив кафедрі та університету цінний дарунок – передав Золоту медаль імені В. П. Горячкина та інші особисті речі Петра Мефодієвича.

Подяку за цінний і символічний дарунок висловили Олександрові Володимировичу ректору університету С. М. Ніколаєнко, завідувач кафедри сільськогосподарських машин та системотехніки Ю. О. Гуменюк та професор кафедри Д. Г. Войтюк.

Ім'я, діяльність і життєвий шлях видатної особистості – академіка Петра Мефодієвича Василенка, назавжди залишаться у пам'яті його колег і продовжувачів його плідних наукових і освітніх справ.

Висновок. Зважаючи на карантинні умови 2020 року, у Харківському національному технічному університеті сільського господарства імені Петра Василенка в он-лайн режимі пройшла наукова конференція «Сучасні проблеми землеробської механіки» присвячена 120-й річниці з дня народження академіка Петра Мефодієвича Василенка. У роботі конференції взяли участь вчені багатьох аграрних університетів України та зарубіжжя.

Прийнято рішення – наступну XXII конференцію провести в Ніжинському агротехнічному інституті Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Література

1. Василенко П. М., Бабий П. Т. Культиваторы: конструкция, теория и расчет. - К.: Изд-во УАСХН, 1961. - 239 с.
2. Василенко П. М., Василенко И. И. Автоматизация процессов сельскохозяйственного производства/ Василенко П.М., Василенко И. И. – М.: Колос, 1964. – 384 с.
3. Василенко П. М. Теория движения частицы по шероховатым поверхностям сельскохозяйственных машин / Василенко П. М. - К.: УСХА, 1960. — 283 с.
4. Василенко П. М., Василенко И. И. Автоматизация процессов сельскохозяйственного производства/ Василенко П. М., Василенко И. И. – М.: Колос, 1972. – 576 с.
5. Введение в земледельческую механику / Василенко П. М. К.: Сільгоспосвіта, 1996. — 252 с.
6. Василенко Петро Мефодієвич. Бібліографічний показник наукових праць з 1933 – 1999 роки. – К.: Аграрна освіта, 2000. – 128 с.
7. Академік П. М. Василенко, яскравий погляд у майбутнє. – К.: Хай-Тек Прес, 2010. – 510 с.
8. Академік П. М. Василенко – корифей землеробської механіки в Україні. За ред. С. М. Ніколаєнка. – К.: Аграрна наука, 2015. – 264 с.

Анотація. Стаття посвячується 120-летию со дня рождения Петра Мефодієвича Василенко выдающегося ученого в области агроинженерной науки, корифея земледельческой механики, академика ВАСХНИЛ, академика УААН, академика РАСХН, члена-корреспондента НАНУ, доктора технических наук, профессора, лауреата высшей награды в области механизации и электрификации сельского хозяйства - Золотой медали имени академика В. П. Горячкина.

Summary. The paper is devoted to the 120th anniversary of the birth of Petro Mefodiyovych Vasylenko, an outstanding scientist in the field of Agroengineering Science, a leader of Agricultural Mechanics, Academician of VASHNIL, Academician of NAASU, Academician of RAAS, Corresponding Member of NANU, Doctor of Technical Sciences, Professor, a laureate of the highest award in the field of Mechanization and Electrification - the Gold Medal named after Academician V.P. Goriachkin.

Стаття надійшла до редакції 18 листопада 2020 р.